

BREXIT = БЪЛГАРСКА СЪДЕБНА САГА = МЪЧЕНИЕ БЕЗ КРАЙ

Уважаеми Читателю,

Събудих се в четвъртък сутринта и още полусъбуден с насълзени от съня очи прочетох в родната преса, че великият ни полубаща – полупастрок на нацията, любимият на всички ни премиер г-н Бойко Борисов компетентно и с голяма доза разбиране е подкрепил плана за отсрочка на BREXIT. „Голям хаос ще стане“, рече ни ТОЙ. Като знам големите му познания най-искрено казвам „Олекна ми“. Бог да Го поживи този мъдрец и титан на еуродипломатическите хватки, прозрял в миг на вездесъщо просветление последиците от хаоса във Великобритания. Абе, защо не взе да посъветва Великото кралство как да си оправи хаоса в държавата и партията, чунким у нас и особено в ГЕРБ всичко по мед и масло върви, ами! Защо ли не опита в частен разговор да поиска сериозни гаранции за сънародниците ни живеещи и работещи в Обединеното кралство? Хайде сега – дреболии! Нека Брюксел си свърши работата. Напомня ли ви това една математика от не толкова далечното минало?... „Те, в Кремъл знаят...“, казваше тихичко един Негов предшественик...

Но нека да Го оставим да се занимава с по-важните дела като гумата на правителствения „Фалкон“ и кой „от другите трябва да подава оставка“ и да се върнем към Брекзит.

Вече по всичко личи, че след бясната еуфория от лятото на 2016 г. настъпва болезненото отрезвяване, придружено с тежък махмурлук. Особено бизнесът във Великобритания започва да дава на заден ход, тъй като вече отдавна е ясно, че ще инкасира загуби в следствие недостига на евтина работна ръка от Източна Европа. Това особено важи за селскостопанския отрасъл. Въпреки обявените мерки за подпомагането му от страна на правителството британските фермери все още получават субсидии единствено и само от европейските фондове, а плановете им за заместването с местно финансиране за сега са главно добри пожелания на хартия. И така ще остане поне докато Лондон е част от ЕС. Плановете на т.нар. Група за европейски изследвания (разбирай твърдо ядро на Брекзит-ъри) за заместването на източноевропейската работна с някъква друга определено са само „игра с публиката“, тъй като до момента освен нашего брата от Източна Европа никакви други граждани от и извън Британската общност, а особено англичани дори не си правят труда да отидат на полетата, в оранжерии, да се грижат за селскостопанските животни. Дори напротив – техен приоритет е получаването на социални помощи, общински жилища и раждането на куп деца – точно обратно на твърденията на Брекзит-ърите, че Източноевропейците източвали социалните фондове на Великобритания. Дали има сходства със системата у нас? Сами преценете. Само че тук никой не смее дори да направи публично достойание подобна статистика, защото мигом му се лепва клеймото

„расист“ и става една... Въобще във Великобритания понятието „расизъм“ се използва под път и над път и особено когато някой със светли тонове реши да си търси правата или направи забележка на негов съгражданин с различен отенък. Та, вероятно в тази страна понятието „позитивен расизъм“ се е превърнало негласно във форма на държавна политика... Наред със земеделието и тежката промишленост ще пострада сериозно. Вече са направени планове как европейският бизнес да премести поетапно производствените си мощности през Ламанша. И особено в случай на т.нар. Твърд Брекзит – без договор с ЕС. Дори „Хонда“ затваря един от заводите си в Суиндън и го премества на континента и така 3 500 души ще останат без работа. Основно квалифицирани автомобилостроители. Със съпътстващите производства броят на бъдещите безработни може дори да се удвои... Същите действия бяха обявени от „Еърбъс“, БМВ и много други крупни европейски работодатели и инвеститори. Това не може да не звучи стряскащо нито на „Даунинг стрийт“ 10, нито в Бъкингхамския дворец. Появата на огромна армия от безработни в следствие на отлива на европейски и световен инвестиционен капитал е безспорна заплаха за благосъстоянието и социалния мир на британската нация. Отвъд океана се чуват призови, че САЩ очакват с отворени обятия излизането на Лондон от общия европейски пазар, но и във Великобритания са повече от наясно, че на г-н Тръмп не може да се разчита особено, тъй като неговите настроения и приоритети далеч не са константни с изключение на принципа „Америка над всичко“. Нивото на инвестиции в Обединеното Кралство е паднало драстично както следва – Януари 2017 г. – преки чуждестранни инвестиции в размер на 78,5 млрд. лири, Януари 2018 г. – цифрата е седем пъти по-малка – 10,215 млрд., а Януари 2019 инвестициите са вече на ниво от 8,525 млрд., т.е. за 2 години спадът на инвестициите е 9 пъти! (Данните са взети от Националната статистика на Великобритания за преки чуждестранни инвестиции в страната). Този факт е също доста смущаващ и обезпокоителен. Бизнесът и парите обичат спокойствието и предвидимостта, а към момента ситуацията в Обединеното Кралство далеч не е такава. Единствената причина е отново Брекзит. Към момента правителството се опитва с вътрешни финансови ресурси и инжекции в ключови отрасли (като строителството например) да компенсира отлива на свежи капитали и не може да се отрече факта, че безработицата в страната е под 5%, но в дългосрочен план този отлив неминуемо ще се отрази негативно в социално – икономически аспект. Отделно от този факт при „Твърд Брекзит“ правителството ще се наложи да назначи още 16 000 цивилни служители, което ще струва на британския данъкоплатец поне 1,5 млрд. лири месечно. Да не говорим за допълнителното невъобразимо натоварване на приграничната инфраструктура, граничните служби, митниците, трансграничния транспорт и пр. За такъв развой на събитията Лондон определено не е подготвен.

Световният финансов мозък, лондонското Сити също ще загуби доста от славата и блясъка си. Несъмнено е, че всички европейски финансови тръстове ще се върнат обратно на континента, а вероятно не след дълго ще ги последват и международните такива. Сама по себе си Великобритания не е толкова привлекателна като отделна част

от Европейския пазар, нито пък като място за самостоятелни инвестиции, както вече местната статистика обяви.

Когато разглеждаме нещата през призмата на Брекзит е по-добре да говорим не за Обединеното, а за Разединеното Кралство. В политически и обществен аспект негативният феномен, наречен Брекзит раздели страната не само политически, а и разкри на повърхността острите противоречия между отделните части на Кралството, социалните групи, политическата класа. Докато Англия и Уелс гласуваха за отделянето, то Шотландия и Северна Ирландия (с малкото изключение на шепата поддръжници на правителствения коалиционен партньор Демократическата юнионистка партия на Северна Ирландия) дадоха вот за оставането в ЕС. Амбициите на шотланската премиерка Никола Стърджън (от редовете на Шотландската Национална партия - СНП) за независимост отдавна не са тайна за никого и при „твърд“ Брекзит може да се очаква, че само ще е въпрос на време кога Единбург ще организира нов референдум за отделяне от Великобритания. Не по-малко сложна е ситуацията в Северна Ирландия. Спокойствието в тази част от Обединеното Кралство, гарантирана със Споразумението от Разпети Петък от 1998 г. може да стане много чувствително ако бъде имплементирана граница с Република Ирландия и се въведе граничен контрол. За това предупредиха и двете други големи политически сили в Северна Ирландия - Фианна Файл и Шин Фейн (бивше политическо крило на Ирландската републиканска партия – ИРА). Предупреждение отпрати и Началникът на Североирландската полиция Главен комисар Джордж Хамилтън, че въвеждането на „твърда“ граница може да се окаже взривоопасно и да доведе до атаки над полицейски и гранични обекти, както и да дестабилизира положението в региона. Призрактът на ИРА е все още твърде жив и раните още не са зараснали...

В традиционните британски партии също царува относителния хаос на разделението. Консерваторите на премиерката Тереза Мей са разделени до такава степен, че вече никой не може да преброи колко министри се смениха в нейното правителство. Да не говорим, че планът ѝ за Брекзит беше отхвърлен 4 пъти с голямо мнозинство и то с голяма поддръжка от собствените ѝ съпартиици. Понякога наистина на страничния наблюдател му става дори тъжно за поражението след поражение, което Мей отнася и как е принудена да търси помощ и сътрудничество с основния се политически съперник – лидерът на Лейбъристите Джереми Корбин. В Консервативната партия борбата за влияние и власт, привидно обгърнати с плаща на Брекзит е взела вече застрашителни размери и може да доведе дори до разцепването на най-старата и влиятелна политическа сила във Великобритания.

Положението при Лейбъристите е една идея по-розово. Партията за сега изглежда по-обединена, въпреки че 9 депутати я напуснаха и създадоха парламентарна група от независими депутати, които поддържат оставането на Лондон в ЕС.

Либералдемократическата партия и Зелените са изначално на проевропейски позиции, но техните депутати са твърде малко и дори в съюз със СНП не биха могли да доведат до обрат на процесите в парламента без да се обединят при гласуванията с Лейбъристите и проевропейското крило от консерваторите. Въпреки това Либералдемократите водят една целенасочена кампания под мотото „Най-доброто за Великобритания“ и тяхната петиция за провеждане на нов референдум за Брекзит вече е събрала почти 5 милиона подписа, като предстои нейното разглеждане от Британския парламент. В момента текат консултации по въпроса за Брекзит между работни групи от консерватори и лейбъристи, но те изглеждат неплодотворни, безкрайни и не се очаква да доведат до осезателни резултати, т.е. лейбъристите да подкрепят Брекзит плана на премиерката Тереза Мей. За да бъде кашата в британския парламент още по-гъста в момента тече дебат по отлагането на Бекзит до 31 октомври, а един от най-верните хора на Мей финасовият министър Филип Хамънд не отрече възможността от втори вот.

От Бъкингамския дворец цари абсолютно мълчание. Сякаш там не разбират, че британското общество е в криза, която може да доведе до тежки последици. Един единствен път за тези почти три години кралица Елизабет призова в реч за единство на нацията. И толкоз.

Какво се случва с тези, които водеха кампанията за Брекзит и бяха на гребена на вълната когато Великобритания гласува „за“ напускането си от ЕС?

Да започнем с Найджъл Фараж. От неговата партия ЮКИП няма и помен към момента. Самият Фараж се привидно се оттегли от активната политика, но същевременно не пропуска възможност да се появи публично и да изкаже некомпетентно мнение. Също така един от главните знаменосци на Брекзит „морално“ запази мястото си на евродепутат и до ден днешен си получава заплатата от същите тези институции, срещу които така пламенно се бореше. Чуха се слухове, че Фараж щял да основава нова „Брекзит партия“, но към момента това не се случва. Той извърши пъкленото си дело и се оттегли без да понесе никаква морална и/или политическа отговорност за това, че хвърли Великобритания в хаос. Това обаче е една от болешките на демокрацията... Гледайки Фараж и неговото жестикулиране не знам защо, но направих асоциация с Осуалд Моузли. Липсва само протегнатата ръка...

Бившият външен министър Борис Джонсън се опита да направи „дворцов преврат“ в Консервативната партия и да седне в креслото на Мей. Превратът обаче не сполучи и Борис „в знак на протест от плановете на Тереза Мей за Брекзит (разбирай от яд, че не му мина опита за комплот) напусна МВНР на Кралството и се завърна като депутат в Парламента. За него също бъдещето не изглежда особено розово, въпреки че живее с почти 20 години по-млада от него любовница. Оказа се, че Борис не бил платил данък върху хонорари възлизащи на обща сума от 50 000 лири. Също така Джонсън набързо си купил и къща в Съмрсет за няколко хиляди лири, на която също нищо

не е платено като данъци, а остава и въпросът откъде той е имал тези пари. Въпреки популярността на която се радва сега няма да е пресилено ако Борис Джонсън се окаже клиент на прокуратурата за финансови злоупотреби и укрити данъци.

Вече не така гласовитият бекбенчър Джейкъб Рийс Мог (бел. моя – разбирай второразряден депутат в Камарата на общините в Британския парламент. У нас подобни партийни послушковци дал Господ, а те биват използвани за живи гласуващи машини с своята и/или чужди депутатски карти) се изявяваше много активно в т.нар. Група за европейски изследвания или твърдото ядро Брекзит-ъри в британския парламент. В Брюксел го търпяха може би и по-дълго от обичайното след което недвусмислено му показаха жълт картон и му обясниха да си седне кротко на мястото. От тогава г-н Мог нито се чува, нито е вече така гласовит. Може да се предположи, че именно той заедно с вече споменатият Борис Джонсън и бившият министър за Брекзит Дейвид Дейвис подготвяха един неуспешен дворцов преврат срещу Тереза Мей. Преди два месеца обаче консерваторите гласуваха за оставането на Мей на мястото на председател на Консервативната партия, а поне до края на годината Джонсън, Мог и сие ще се простят с плановете си да оглавят Торите.

А сега на къде? Пътищата от тук нататък пред Обединеното Кралство не са много, но пък за сметка на това са ясни. Вариант едно – напускане на ЕС на 31 октомври 2019 г. без сделка и последващ хаос. Но това вече ще стане трудно, тъй като депутатите гласуваха, че Великобритания не може да напусне ЕС без сделка и задължиха по този начин Тереза Мей да направи такава. Дали и каква сделка ще договори тя е съвсем отделен въпрос.

Вариант две – даване на възможност на Парламента да намери решение за изход от кризата. Почти невъзможен сценарии, ако Мей и Корбин не се договорят предварително. По време на т.нар. индикативни вотове се видя, че нито едно от предложенията за сделка по Брекзит (осем на брой) не успя да мине на гласуване.

Вариант три – повторен референдум. Все по-вероятен вариант. Само че не е ясно дали неговите резултати ще са сходни с тези от предишния референдум и дали про-европейското лоби във Великобритания ще успее да консолидира както себе си, така и привържениците за оставането на страната като член на ЕС.

Вариант пет – отлагането на Брекзит „до дупка“. Тук също има едно ако – ако Брюксел позволи подобно поредно отлагане или отлагания. И в Европейската комисия им омръзна от британската неразбория която се точи като нашенска съдебна сага – без край с използването на всички възможни тактически и юридически хватки. Все си мисля,че Великобритания ще вземе участие и в изборите за депутати в новия Европарламент. Та нали все още е държава – пълноправен член на ЕС!

Мей и Корбин имаат само 6 месеца и половина, за да решат проблема. Часовникът вече неумолимо отброява времето...

И нека все пак да завършим със шега от сферата на типичния английски хумор – на първата си страница таблоидът „Метро“ постави заглавие „Брекзит – една голяма черна дупка“, а в коментара се чете следното – „...Само британците могат да колонизират половината свят, а след това да напуснат ЕС, защото не обичат мигрантите...“ И още „...Тъща ми живее постоянно в Гърция. Гласувах за Брекзит с надеждата да затворят границата и тя да не се върне никога...“

А хаосът, наречен Брекзит продължава. Искрено се надявам, че един ден ще стана свидетел на благоприятното му разрешаване.